

A népi hagyományok továbbélése napjainkban a határon innen és túl

"Nincsen szebb kora az emberiségnek, mint az első ifjúság éve. Azon láncok, melyek akkor kötöttek, nem szakadnak el örökké, mert nem a világban kerestünk még akkor barátokat, hanem a barátjainkban leltük fel az egész világot."

Kölcsey Ferenc

Ezzel a címmel adott be pályázatot iskolánk az Apáczai Közalapítványhoz. A célunk az volt, hogy a tananyagot túl a hagyományörző népi mesterségek megismertetésével olyan kiegészítő ismeretek birtokába juttassuk tanulóinkat, amelyek kiegészítik a szakmatanulást. Egyúttal a határon túl szövődő barátságok később munkakapcsolatokká is válhatnak.

A Közalapítvány 1.157.400 Ft-tal járult hozzá a kiutazás költségeihez.

A projekt helyszíne Csíkdánfalva lett, Erdély keleti részén, Hargita megyében. A faluban a Petőfi Sándor Iskolaközpontban a 60-as évek elejétől van középiskolai oktatás, de a csíkdánfalvi oktatás közel 400 éves múltat tekint vissza. Iskolaszervezetük a mi intézményünkhöz hasonló. A turizmus oktatásával kapcsolódni tudnak a mi vendéglátás-idegenforgalom szakmacsoportunkhoz, a fával való foglalatosság is nagy múltra tekint vissza a környéken, az informatika mindkét iskolában a korszerű oktatás része.

A kirándulás célja volt az is, hogy tanulóink elméleti ismereteit bővítsük a gyakorlatban szerzett ismeretekkel, mert a személyes tapasztalatok megszerzése, az élmények átélése, a környezet egészére vonatkozó ismeretek elsajátítása segítheti a bevésszés folyamatát. A különböző szakmákhoz, szakmacsoportokhoz tartozó diákoknak közösen kellett dolgoznia a csíkdánfalvi fogadó diákokkal.

Szeptember 17-én vágunk neki a 600 km-es útnak, 20 diák és három pedagógus. Elsőként Kolozsváron tartottunk rövid pihenőt. Sajnos a Mátyás szobrot nem láthatták diákjaink, mert éppen felújítják, de a monumentális méretű gótikus Szent Mihály templomot körbejártuk mindannyian. Az idő rövidsége miatt csak a buszból csodálhattuk meg a Tordai-hasadék sziklafalait, Marosvásárhely és a sóvidék, Szováta, Parajd néhány jellegzetességét. A Hargita-hegység a legmagyarabb erdélyi hegység, egészében a székelyek által

lakott területen helyezkedik el. Itt keltünk át a hegynyergén, a Tolvajos-tetőn, 980 m magasságban. Itt vezet át a Székelyudvarhely-Csíkszereda közötti út. Tolvajos-tetőn három nagy kereszt áll 896, 1896 és 1567-es évszámokkal a honfoglalásra, Márton Áron születésére és a János Zsigmond seregén aratott győzelemre emlékeztetve.

Megérkezve úticélunkhoz, Csíkdánfalvára kedves fogadtatásban volt részünk, töltött káposztával vártak az iskolában.

Az iskola súlyos anyagi gondokkal küzd, a tanárok a nagyobb diákokkal maguk meszeleik a tantermet, a pedagógusok bérét csökkentették, a faluban munkalehetőség nincs, a családok jobbára állatot tartanak, főleg lovakat, tehenet, illetve kisebb földeken gazdálkodnak. Megérkezésünkkor éppen a pityókaszedés tartott, azaz a krumplit takarították be. A tanárok is...

Másnap Csíkszentdomokosra, a szomszéd faluba keltünk át, ahol Kosza Endre fafaragómunkáit csodálhattuk meg. Az udvaron éppen székelykapu készült

Ezután a két iskola diákjai Kajtár Csaba igazgató úrral – aki maga is fafaragó, az iskolai tablók nagy részét maga készítette – és szakoktatóinkkal, Pengő Lajossal az itthonról hozott faanyagból próbálták előcsalogatni a mintát. Asztalos tanulóink jól vizsgáztak, de a lányok is kitétek magukért. Megtanultuk, hogyan lehet vonalzó nélkül egyenes vonalat rajzolni a fára, milyen szerszámokat használhatunk faragáskor, mennyi türelemre és időre van szükség, amíg a minta a fán életre kel.

Közben pedig oldódott a hangulat, a diákok hamar összebarátkoztak. Így délután, amikor a kürtöskalács elkészítésére került sor, már együtt munkálkodott szarvasi és dánfalvi diák és tanár. A kürtős hagyományos receptjét a 80 éves Anna néni, a csíkrákosi fogadós édesanyja reggelte el, közben pedig a diákok elkészítették Kasikné Terényi Mónika tanárnő felügyeletével. A szakács és vendéglős tanulók ügyesen gyúrták a tészta, de Anna néni kezében már „benne volt mozdulat”, nem tudták lepipálni. 24 kürtöst sütöttünk, de másnapra egy morzsa sem maradt.

A pályázati programon túl megnézhetünk egy fazekast is munka közben, illetve a csíkdánfalvi fekete kerámia üzemet és termékeket is.

Nagy élmény volt „előben” hallani a székely nyelvjárás minden jellegzetességét. Kicsi s nagy, igazgató s szakácsnő egyaránt dialektusban beszélt.

Csíkdánfalván hagyományosan minden évben megrendezik a szüreti felvonulást és bált, annak ellenére, hogy a környéken egy szem szőlő sem terem. A 17-18 éves diákok székely népviseletbe öltözve járják a környező falvakat lovakon és szekéren. Rezesbanda kíséri őket, és előre megbeszéltek helyeken megállnak, és táncolnak, énekelnek, majd a falusiak megvendégelik őket. A fiatalok szervezik a teljes nap és éjszaka programját, minden költséget a fiúk, azaz a „csőszők” állnak. Szinte hihetetlen volt látni, hogy ezek a fiatalok milyen büszkék rá, hogy részt vehetnek ezen a felvonuláson. Ezzel a mi diákjaink is szembesültek, sőt néhányan meg is hatódtak.

A pályázati program zárásaként testvériskolai kapcsolat létrehozására szándéknyilatkozatot írt alá a dánfalvi iskola igazgatója.

A népi mesterségeket bemutató oktató jellegű film készült, amely hamarosan látható lesz a helyi tévében.

Köszönetet mondunk az Apáczai Közalapítványnak és a Székely Mihály Szakképzésért Alapítványnak, hogy támogatták a pályázatot!

Bodó Krisztina, a projekt szervezője